

Михайло ПАНОЧКО
Старший єпископ УЦХВС

Промова на Всеукраїнському з'їзді
християнської молоді «Малинфест-2019»

«І побачивши натовп, Він вийшов на гору. А як сів, підійшли Його учні до Нього, і Він відкрив Свої уста і навчати їх став, промовляючи... Ви – сіль землі, коли сіль ізвітріє то чим насолити її?

Вона не придається вже ні на що, хіба щоб надвір була висипана та потоптана людьми. Ви – світло для світу. Не може заховатися місто, що стоїть на верховині гори. І не запалюють світильника, щоб поставити його під посудину, але на свічник, – і світить воно всім у домі. Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла та прославляли Отця вашого, що на небі» (Мт. 5:1, 13-16).

Повертаючись після робочої поїздки з Чехії, ми вирішили відвідати Освенцім. У тому таборі смерті було знищено і спалено більше мільйона і 100 тисяч євреїв, 150 тисяч поляків, циганів та представників інших народностей. Там безперервний потік туристів – і там ніхто не сміється. Там люди плачуть.

Уроки минулого

Чому так сталося в Європі? Чому маса людей покорилася людині? Чому це стало можливим у XX столітті? І ніхто не зумів зупинити тієї трагедії. Вдивляючись в фотографії молодих людей і дітей, а їх там дуже багато, дивлячись в їхні очі, я думаю: вони також хотіли жити... І якою страшною смертю померли.

Очевидно, що в Європі була втрачена сіль. Християнство було, були величні, славні храми... І при цьому там, у самому центрі Європи, народилося таке жахливе зло.

Тому нам, старшим, хотілося б передати молодим щось особливе від Бога. Це наше основне завдання – щоб ви, живучи в цьому світі, не піддалися владі гріха, владі темряви, владі отої моральної гнилизни.

XX століття виявилось найкривавішим з усіх в людській історії і забрало у двох світових війнах більше 100 мільйонів дорогоцінних людських життів. Де взялось те зло? Очевидно, було мало світла, мало солі, і зло взяло верх.

Спасіння завдяки собаці

Ісус прийшов на цю землю, щоб зцілити

людську душу. Він не прийшов вчити якихось особливих наук, особливої культури. Він як Творець прекрасно знав, що кожна людина зіпсута від підшви ніг до тім'я голови. Як можна з того зіпсують зробити світло, зробити сіль? Що рухало Ним? Ним рухала любов до людей, рухала велика ціль.

Один чоловік (він тепер живе в Німеччині) розповідав мені історію свого навернення до Бога. Він був членом кримінальних угруповань, займався всякими гріховними речами, вживав наркотики, алкоголь і так далі. І дожився до того, що, не бачачи змісту, вирішив покінчити життя самогубством – повіситися.

Коли він готувався до цього, почув шум у сусідній кімнаті. Пішов подивитися. І побачив, що його пес тримає в зубах відкрите Євангеліє в шкіряній оправі і тріпає ним на право і наліво.

Відклавши знаряддя своєї загибелі, той чоловік підійшов до собаки, забрав Євангеліє і кинув оком на текст. А там було написано: «Злодій на те закрадається, щоб вкрасти, вбити й погубити. А Я прийшов, щоб ви мали життя, і з подостатком щоб мали». Цей текст з Євангелія від Івана його спас.

Наш Господь живий. Він бачив безвихідь того чоловіка, бачив, що той гине в темряві, і послав Своє світло в його життя.

Я глибоко переконаний, що якби Ісус не прийшов на нашу землю, вона давно би перестала існувати. Гріх би її абсолютно зіпсував і знищив. Та почувши слово Ісуса, людські серця стали відкриватися, людські душі стали зцілятися.

50 років тому, у 18-річному віці, я прийняв святе водне хрещення по вірі в Ісуса Христа. Для мене це великий ювілей. Той особливий день мене тримає донині. Я знаю, що Той Самий Ісус, Який говорив тоді до мене прямо в серце, сьогодні з нами. Він хоче сказати тобі, дорогий брате, дорога сестричко, про завдання, яке стоїть перед християнською молоддю.

Сонце завжди робить свою роботу

Коли Ісус говорив про сіль і світло, Він не мав на увазі невіруючих людей. Проблема України в тім, що Біблії не приділяють уваги. Традиціям, переданням вірять, а Біблія припадає пилком.

Але ми не падаємо духом. Ті, хто пережив на собі силу впливу Божих слів, кого запалили Божою благодатю і Боже Слово, мають бути

світлом і сіллю.

Слухають нас чи не слухають, поважають чи не поважають, люблять чи зневажають – не берімо це до серця. Світло світить незалежно від погоди. Незалежно від того, мир чи війна. Сонце свою роботу робить.

Тому полюбіть Біблію! Хай вона стане для вас пріоритетом. Дякуйте Богові, якщо у вас віруючі батьки. Дякуйте за те, що сьогодні в кожному домі є Боже Слово.

Сіль любить правду

«Блаженні вбогі духом...» Вони постійно шукають Бога, постійно мають потребу в Ньому, вони захоплені Ним, думають про Нього і сумують, коли втрачають зв'язок з Богом.

Оце сіль землі! Це люди, які люблять правду, прагнуть правди – найперше у своєму серці.

Без Ісуса, без присутності Його Духа у наших серцях про сіль і світло забудьмо говорити. Ми не матимемо жодного ефекту, жодного впливу.

Дорогі, любіть правду, прагніть правди! А ця правда – Ісус Христос, Його святе Слово, незмінне у віках! Ця правда – Святий Дух, Який хоче жити у наших серцях.

Тільки присутність Бога, присутність Його

Слова, Його Духа дасть нам властивість бути сіллю для землі, щоб не дозволити гріху псувати людську душу.

Щоб бути сіллю для землі, я мушу сам бути посоленим. І це велика духовна, внутрішня праця. Вона починається з глибокого покаяння.

Давид не соромився, будучи віруючою людиною, царем і пророком, визнати свій гріх. Згрішивши, він відчув, що втрачає радість, втрачає єднання з Богом.

Слово Ісуса щоденно має лягати в нашу душу, наше серце. Тоді воно буде формувати в нас християнську позицію: любов до правди, до Бога, до ближнього, любов до молитви, любов до сім'ї, до батьків, до країни.

Україні потрібна сіль, потрібне світло. А єдиним генератором світла є Ісус Христос. Без Нього ми не зможемо світити, не зможемо робити добро. Лише Він – джерело сили, правди і любові.

Тільки з Ісусом ми можемо світити. Тільки з Ісусом ми зможемо протистояти руйнівній силі гріха і неправди.

Апостол Іван говорить у своєму останньому листі: «Для мене нема більшої радості, ніж чути, що діти мої ходять в правді».

Ось де сіль, ось де світло!

СКАРБ

Ранок, приємний настрій, запашна кава, планування робочого дня... Усе починається добре, але ми не знаємо, як цей день закінчиться. Поспішаємо на роботу, заклопотані своїми переживаннями... Аж тут якась тривога в серці, і ти не розумієш, що це...

Звідки тривога? Невже це Бог попереджає про небезпеку?

Більшість свого життя ми проживаємо у здогадах, на дедеталі не зважаємо, переконуємо самі себе, що все буде добре. Бо ж планувати проблеми, втрату ближніх, роботи і здоров'я – це безглуздя. Ми читаємо книги про позитивне мислення, слухаємо семінари про те, «як досягнути внутрішнього спокою, щоб ошчасливити себе та інших»... Ми не плануємо проблем у житті.

І настає той день, який ми так оминали, про який і не думали... Страшний діагноз, пішла кохана людина, скоротили на роботі... Ми молимося: «Нехай буде воля Твоя», але ніяк не можемо прийняти її, ту Божу волю, коли з нами стаються неприємні події.

Діалог, який ми не чуємо

«І був день, коли сини Божі стали перед Господом; між ними прийшов і сатана. І сказав Господь сатані: звідки ти прийшов? І відповів сатана Господу і сказав: я ходив по землі й обійшов її. І сказав Господь сатані: чи звернув ти увагу твою на раба Мого Іова? Бо немає такого, як він, на

землі: чоловік непорочний, справедливий, богобоязкий і віддаляється від зла. І відповів сатана Господу і сказав: хіба даром богобоязкий Іов? Чи не Ти навколо відгородив його і дім його й усе, що у нього? Діло рук його Ти благословив, і стада його поширюються по землі; але простягни руку твою і торкнися всього, що у нього, – чи благословить він Тебе? І сказав Господь сатані: ось, усе, що у нього, у руці твоїй; тільки на нього не простягай руки твоєї. І відійшов сатана від лица Господа» (Іов 1:10).

Діалог, який не чув Іов... Але він відбувся. Тобто те, що ми не чуємо, не бачимо, це не означає, що цього в нашому житті немає.

Іов був праведним чоловіком, проте і в його життя прийшла біда, і його віра та світогляд зазнали нищівного удару.

Бог знав, що Іов вистоїть. Можливо, і ви, читачу, опинилися в складній ситуації: переживаєте хворобу, втрату, несправедливе ставлення друзів і думаєте: усе, мені кінець, я програв, більше я не витримаю.

Якщо це так, уважно прочитайте книгу Іова, і ви побачите не тільки період страшних випробувань, але й Всемогутнього Бога, Який вміє все зло повернути на добро! І пройшовши всі нестерпні випробування, які в його життя приніс сатана, Іов отримав від Бога набагато більше, ніж міг лише подумати.

Коли вам непросто, може здатися, що Богові байдуже до вас, але це не так. Це ворог людських душ робить все, щоб ви зневажили Бога, опустили руки в молитві і просто пливли за течією...

Не здавайтеся, ідіть до Христа: попри відчай і скорботу, страх і нерозуміння, розпач і біль. Шукайте Його в таємній кімнаті, виливайте свій крик і свої сльози перед Ним. Бо Йому не байдуже до вас.

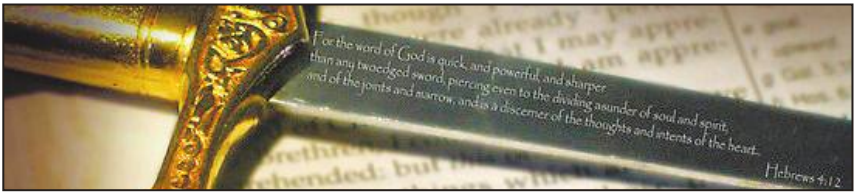
Шукати Бога у важкі хвилини непросто, але можливо. Іов не чув діалогу між Богом і сатаною, але Господь знав, що Іов належно пройде це випробування і краще пізнає Його. Знатиме не просто про Нього, але Його особисто – як Доброго Господа.

Слово «пошук» настановляє на думку: ми шукаємо тоді, коли втрачаємо щось дороге, а то й найдорожче. Шукаймо Господа! Можливо, наша втрата – це насправді єдина можливість налагодити справжні стосунки з Богом.

А коли Господь стане для нас по-справжньому дорогим, ми шукатимемо Його лиця і в добрий час, і в лиху годину. Тому що переконалися: Він – наш справжній скарб!

Валентин ОПРЯ.

МЕЧ І РОЗДІЛЕННЯ, ЯКІ ПРИНІС ІСУС

У Новому Заповіті є вірші, в яких говориться, що Ісус приніс меч і розділення (Мт. 10:34-35; Лк. 12:52-53). Але ж Бог – люблячий Отець, Він не може руйнувати і розділяти! Та й написано, що Ісус прийшов, щоб принести мир (Кол. 1:22; Еф. 2:17).

Тоді про який саме меч і яке розділення йде мова?

Меч – це Слово Боже, яке розділює саме єство людини: «Бо Боже Слово живе та діяльне, гостріше від усякого меча обосічного, проходить воно аж до поділу душі й духа, суглобів та мозків і спосібне судити думки та наміри серця» (Євр. 4:12).

Ми народжуємося мертвими для Бога (Еф. 2:1), але через Слово Боже ми стаємо живими! Ми народжуємося згори.

«Захотівши, Він нас породив словом правди, щоб ми стали якимсь первопочиним творів Його» (Як. 1:18). Слово проникає у наше грішне, скам'яніле, егоїстичне, горде серце і змінює його.

Коли Марія з Йосипом принесли Немовля-Ісуса в храм, то Симеон, якому «від Духа Святого було звіщено смерті не бачити, перше ніж побачить Христа Господнього» (Лк. 2:26), підняв Христа і сказав Марії: «...і меч душу прошиє

самій же тобі, щоб відкрились думки сердець багатьох» (Лк. 2:35).

Тобто меч – це Слово Боже, яке проникає в серце, роблячи нас віруючими: «Отже, віра від слухання, а слухання від слова Божого» (Рим. 10:17).

Коли людина починає вірити у Христа Ісуса, вона отримує мир Божий! Господь говорить: «Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ. Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається!» (Ів. 14:27). Це інший мир, не такий, як в інших людей.

Зовні це непомітно, але всередині людина стає іншою – стає громадянином Божого Царства! «Бо Божеє Царство всередині вас!» (Лк. 17:21). Тому Ісус говорить: «Коли вас світ ненавидить, знайте, що Мене він зненавидів перше, як вас. Коли б ви зо світу були, то своє світ любив би. А що ви не зо світу, але Я вас зо світу обрав, тому світ вас ненавидить» (Ів. 15:18-19).

Тобто люди, які назвали Ісуса Христа Господом, отримують всередині себе інший світ. І якщо чоловік – віруючий, а дружина ні, починається глибокий духовний конфлікт. У домі настає розділення, тому що той, хто прийняв Ісуса Христа, живе в Царстві Божому, живе в іншому світі!

А той, хто не прийняв Господа, живе у старому, зломому світі. «Ми знаємо, що ми від Бога і що весь світ лежить у злі» (1 Ів. 5:19). Цей злий світ протистояє духовному світу – а це і є розділення.

ГЕОГРАФІЯ ЩАСТЯ

«Якщо ви хочете мати щасливе життя, вам потрібно бути прив'язаним до мети, а не до людей чи до речей» (Альберт Ейнштейн)

Якось, їдучи в автомобілі на роботу, я прислухався до радіопередачі, яка саме звучала в ефірі. Ведучі запросили у студію експертів та спробували поговорити на тему щастя. Мені не вдалося прослухати усієї передачі, але тема, як кажуть, «зачепила».

Найбільше вразило те, що в Індексі щастя (Міжнародний індекс щастя, що відображає добробут людей та стан довкілля в різних країнах світу) Україна у 2019 році посіла 133-тє місце серед 156 країн. Це було більше ніж дивно. Зрозуміло, що не можна вважати цей рейтинг стовідсотково об'єктивним, але те, що більшість країн Африки чи Латинської Америки опинилися далеко попереду нашої країни, багато про що говорить.

Хтось скаже, що в нас війна. Але ж той самий Ізраїль, який постійно воює проти сусідів і живе на порохівій бочці, – на 13-му місці.

У нас малі зарплати, корупція, злочинність? Але Мексика, Гватемала, Узбекистан чомусь у перших десятиях.

Чому бездомний індус із нетрів Калькутти щасливіший за українця, котрий роками працює в Західній Європі, щоб добувати, а потім утримувати свій триповерховий будинок із кам'яним муром.

Може, у нас неправильне розуміння щастя?

Чим вимірюють щастя?

Вікіпедія каже, що «щастя – це психоемоційний стан цілкового задоволення життям, відчуття безмежної радості». На думку американського психолога Абрагама Маслоу, сутність щастя є задоволення потреб.

Маслоу вважає, що люди мають п'ять рівнів потреб: фізіологічні (голод, спрага, сон); потреби безпеки; потреби спілкування й любові; поваги; самореалізації. Щаслива людина – та, всі потреби якої задоволені.

Словникове пояснення чітке та зрозуміле, от тільки в житті далеко не завжди все так просто. Ті самі визначення різні люди по-різному трактують. Для когось задоволення фізіологічних потреб – це поїсти хоча б раз на день каші з куснем хліба, для когось – відбивна з мармурової яловичини за 5000 доларів.

Для немовляти задоволення потреб безпеки – це тепло материнських обіймів, для мільйонера – озброєна до зубів охорона. Отже, це поняття дуже суб'єктивне та суперечливе.

Нерідко ми чуємо про самогубства. Якщо хтось вкорочує собі віку через безвихідь або в алкогольному чи наркотичному дурмані, це ще

якось можна зрозуміти. Але в останні десятиліття різко збільшилася кількість самогубств серед багатих та вдомих людей, які живуть здебільшого (от парадокс!) саме в країнах, де найвищий індекс щастя. Виходить, Маслоу не все врахував?..

Сорочка щасливої людини

Однак є люди справді щасливі. Їх робить такими не просто задоволення перерахованих потреб, а те, як вони до них ставляться. У книзі Еклезіяста премудрий Соломон описує, як він намагався знайти сенс щастя. Маючи владу та можливості, він перепробував усе: «вином оживляв своє тіло», «поставив для себе домів», «зادля себе садив виноградники, запровадив садки», «наробив ставів», «набував рабів та невілниць, худобу велику та худобу дрібну», «назбирав срібла та золота, і скарбів царів та провінцій», «завів співаків та співачок», «і всякі приємності людських синів, жінок наложниць», «звеличувавсь усе більше та більше...»

Результати експерименту виявилися гіркими та песимістичними: «Коли я звернувся до всіх своїх чинів, що їх поробили були мої руки, і до труду, що я потрудився був, роблячи, і ось усе це марнота та ловлення вітру, і немає під сонцем нічого корисного!...» (Екл. 2:11).

І як тут не задати відому східну притчу про могутнього та багатого царя. Було в нього все, про що тільки може мріяти людина: палац, багатство, влада, здоров'я, дружина і діти, сотні слуг. Усі його найменші бажання миттєво виконувалися, але це не приносило йому радості. Похмурий сидів він на троні, намагаючись зрозуміти, звідки така незадоволеність. І ось одного разу зрозумів: у нього немає щастя. Викликавши придворного лікаря, сказав: «Зроби мене щасливим – і я тебе озолочу». Лікар розгубився: «Що робити? Як можна зробити когось щасливим, адже щастя – це внутрішній стан! Але цар збожеволів, і з ним краще не жартувати».

– Я повинен подумати, владико, – відповів лікар, – заглянути у стародавні трактати.

Він думав всю ніч, переглянувши безліч книг, але марно. Лише під ранок знайшов рішення. Усе дуже просто!

– Ваша величносте, – сказав він, – потрібно знайти сорочку щасливої людини і носити її, тоді у вас буде щастя.

Цар зрадів: такий простий засіб! Він покликав першого міністра й звелів знайти щасливу людину і принести її сорочку.

Пошуки були довгими. До кого б не підходив міністр, усі були незадоволені своїм становищем, навіть найбагатші та наймогутніші. Нарешті хтось порадив: «Отам, біля річки, у старій хатині живе бідний чоловік з купою дітей. Він важко працює, але завжди ходить усміхнений і щовечора після роботи грає на порозі хатини на флейті, а діти співають». Зрадів царедворець, знайшов щасливця й запропонував йому за великі гроші викупити його сорочку.

– Вибачте, – промовив бідак. – Я не можу продати вам своєї сорочки, б в мене її просто немає...»

Щастя в калюжі

Христос сказав: «Будьте як діти». Хто-хто, а діти уміють радіти та насолоджуватися щастям. Навіть якщо його викликає калюжа. Або дешева іграшка. Їхні почуття ще не спотворені оманливим розумінням щастя, його штучними заміниками. Для них таліанина в калюжі цінніша за дорогий одяг, а власноруч зроблена халабуда наприкінці городу важливіша за мармурові сходи вітальні. Вони знають, що таке справжнє щастя.

Та коли ми старшаємо, прагматизм життя нав'язує нам спотворене розуміння щастя. І ми все життя жемемося за ним, як за примарним синім птахом, намагаючись стати щасливими то в багатстві, то в професії, то просто у задоволенні бажань...

«Не треба земного нам щастя...»

Колись в євангельських церквах була популярною пісня: «Не треба земного нам щастя, воно не триватиме вічно. Схиливши в покорі коліна, душа хоче Богу молитись. Нерідко нам тяжко буває, та що б не була за потреба, душа моя твердо це знає: їй прагнуть треба до неба!».

Основна думка цієї пісні зрозуміла: у земному житті ми не знайдемо щастя, воно лише у небі, в Божій присутності. А в подорожі земною дорогою щастям може бути лише служіння Богові та, знову ж таки, думка про небо.

Та чи так це насправді? Парадокс, але нерідко між тим, що ми співаємо та проповідуємо на богослужінні, і тим, що сповідуємо в житті, – суттєва різниця. Ми натхненно проголошуємо, що «не треба земного нам щастя», – і разом з тим послідовно та наполегливо намагаємося бути щасливими в житті згідно з земними мірками.

Скажіть, бути здоровим – це щастя? Так! Жити в достатку, маючи хліб та до хліба? Так! Мати хорошу сім'ю, де мир та злагода? Коли діти ростуть здоровими та слухняними, здобувають освіту і мають хорошу роботу? Коли ти любиш і тебе люблять? Коли ти живеш під мирним небом і не знаєш війни? Коли ти можеш здійснити свої прості, а іноді й складніші мрії?

Так, це щастя! Звичайне, просте щастя, на яке має право кожна людина. І нікому не спаде на думку звинувачувати того, хто прагне такого щастя. Чи не для цього Творець і

створив людину, щоб вона жила та насолоджувалася простими земними радощами? «І поблагословив їх Бог, і сказав Бог до них: Плідіться й розмножуйтеся, і наповнюйте землю, оволодійте нею...» (1М.1:28). Земля була створена для щастя людини!

Правда, наші праотці внесли неприємні корективи у Божий задум. Через непослух Богові їхнє щастя дало велику тріщину. І найстрашніше – те, що вони втратили щастя спілкуватися з Небесним Отцем.

З того часу людство в пошуках щастя. Попри забезпечення отих п'яти базових потреб ми підсвідомо відчуваємо велику потребу в Бозі. Бо той Самий Бог, який застав у нас потребу бути щасливими в задоволенні фізичних, земних утіх, застав і спрагу спілкування з Ним. Тому ми маємо право казати, що справжнє щастя – це поєднання земних і духовних потреб. Творець, як добрий Батько, хоче бачити нас усміхненими та щасливими не лише на небесах, але й на тимчасовій земній дорозі. На землі, яку Він для нас і створив.

Радійте!

«Радійте в Господі завжди, і знову кажу: радійте!» (Фил. 4:4). Ці слова належать людині, яку здебільшого зображають як худого змореного аскета з обличчям без жодних емоцій, як на знаменитій картині Ель Греко. Але насправді важко уявити апостола Павла саме таким. Не може він з таким пісним обличчям закликати майбутні покоління оптимістичним: «Радійте!». Причому неодноразово.

Радість – це зовнішній, видимий прояв щастя. Радісну людину легко визначити – чи то за виразом обличчя, чи за поведінкою. Безперечно, Павло був щасливою, радісною людиною.

Справді? Служитель, який казав про себе: «Я був більш у працях, у ранах над міру, частіш у в'язницях, часто при смерті, п'ять раз я прийняв був по сорок ударів без одного, тричі киями бито мене, один раз мене каменували, тричі розбивсь корабель, ніч і день я пробув у глибочині морської; у мандрівках я часто бував, бував у небезпеках на річках, у небезпеках розбійничих, у небезпеках свого народу, у небезпеках поган, у небезпеках по містах, у небезпеках на пустині, у небезпеках на морі, у небезпеках між братами фальшивими, у виснажуванні та в праці, часто в недосипанні, у голоді й спразі, часто в пості, у холоді та в наготі...» (2 Кор. 11:23-27). Чи можна бути щасливим у таких ситуаціях?

Виявляється – можна! І секрет тут простий. У третьому розділі Послання до филип'ян апостол говорить про пріоритети, якими керувався в житті. Перед ним відкривалося щасливе майбутнє. Але коли Савл зустрівся з Христом, у нього з'явилася нова мета, якій він присвятив усе життя. «Браття, я себе не вважаю, що я досягнув. Та тільки, забуваючи те, що позаду, і спішаючи до того, що попереду, я жемусь до мети за нагородою високого поклику Божого в Христі Ісусі» (Фил. 3:13-14).

Він знав, що таке земне щастя. «Але те, що для мене було за надбання, – писав він, – те ради Христа я за втрату вважав. Тож усе я вважаю за втрату ради переважного пізнання Христа Ісуса, мого Господа, що я ради Нього відмовився всього, і вважаю все за сміття, щоб придбати Христа» (Фил. 3:7-8).

Апостол не відкидає прагнення людини до земного щастя. У своїх

посланнях він говорить не тільки про духовні речі, а дає чисто практичні поради щодо одруження, сімейного життя, стосунків між рабами та панами, навіть щодо фізичного здоров'я. Він турбується про фінансові потреби церков та віруючих. Він хоче, щоб християни, наскільки це можливо, були щасливими із чисто земних міркувань.

Але червоною ниткою через його повчання проходить думка про щастя слідування за Христом. Він хоче показати, що Ісус – Син Божий, Який прийшов на землю, щоб із двох половинок розбитого в Едемі щастя скласти цілісний діамант щастя земного, хоча й тимчасового, вираженого в задоволенні емоційно-фізичних потреб, і небесного, вираженого потребою спілкуватися з Творцем. Людина, що пережила радість зустрічі з Богом, отримує відчуття повного щастя.

Історія християнства знає сотні, а то й тисячі імен героїв віри, які, проходячи через важкі життєві ситуації чи навіть страждання, були щасливими та радісними.

Прив'язані до мети

Згадайте про ваші земні миті щастя. Ви мріяли про вступ до університету. Довго готувалися, переживали – і нарешті мрія здійснилася! Ви щасливі! Але так триває недовго. Буденність навчання не завжди асоціюється зі щастям. Перед вами інша мрія – знайти хорошу роботу. Знайшли! Нове щастя, яке з часом так само стає буденністю. І знову нові мрії, пошуки щастя. Одружилися. Купили будинок, автомобіль. З'їздили у відпустку на море. Це все маленькі елементи щастя, яке, на жаль, триває недовго. І коли до нього звикаєш, це перестає бути щастям.

Отут ми приходимо до цікавого висновку: щастя – це коли ми ставимо якусь ціль і наполегливо йдемо до неї. Це згуртовує наші сили, здібності, загартує, а наповнює життя смыслом. Для студента це навчання, для закоханих – створення сім'ї, для митця – творити нову музику, картини, вірші, для матері – дати крила доньці та синові. Людина, яка прив'язана до благородної мети, щаслива вже від думки, що колись досягне цілі, і блаженна, коли її досягає.

У християнина, окрім чисто земних миттєвостей щастя, на які він має повне право, є найвища ціль – досягнути неба. Він вже щасливий тим, що через особисту зустріч з Богом через Ісуса Христа частково досягнув мети: відродив загублене в Едемі спілкування з Богом.

Частково – бо життя в тілі ще обмежує повне злиття з Творцем. Але ми живемо вірою та надією на здійснення цієї мрії. Тому християнин приречений жити радісно та щасливо.

«Бо для мене життя то Христос, а смерть то надбання, – сказав якось апостол Павло. – А коли життя в тілі – то для мене плід діла, то не знаю, що вибрати. Тягнуть мене одне й друге, хоч я маю бажання померти та бути з Христом, бо це значно ліпше. А щоб полишатися в тілі, то це потрібніш ради вас» (Фил. 1:21-24).

Апостол умів бути щасливим у жертвованню служінні Богові та людям. Це більше щастя чекало його попереду. Висока мета додавала йому сил та оптимізму. І тому він міг отак прямо посеред глибоких духовних теологічних роздумів несподівано вигукнути до читачів: «Радійте!». І – будьте щасливими!

МИЛИСТЬ

Немає милішого й приємнішого слова, ніж «милість». Воно означає якусь альтернативу законам, нормам, правилам, встановленому порядку. У найкритичніших ситуаціях, коли становище безнадійне, коли страшні та згубні наслідки наших рішень, помилок і оман невідворотні, милість – єдине, що залишає надію на те, що є вихід.

Створивши людей із правом вибору й визначивши наслідки вчинків людей, Бог встановив єдине, що зберегло людство від

багаторазового знищення. – Своє милосердя. Справедливий і Святий Бог, Чиї слова та рішення непорушні, раптом проявляє милосердя

там, де вже був винесений Його вердикт. Адже Писання каже: «Бог не чоловік, щоб неправду казати, і Він не син людський, щоб Йому жалкувати. Чи ж Він був сказав – і не зробити, чи ж Він говорив – та й не виконає?» (4 М. 23:19).

Милосердя можна віддалено порівняти з жалістю. У Біблії іноді говориться, що Бог шкодує про лихо й чекає молитви покаяння, щоб проявити милість. Ще Біблія говорить, що Бог любить милувати, це відповідає Його сутності.

Але найсильніше свідчення милосердя Бога – хрест Голготи! Віруючі здатні замість суду проявляти милість лише тому, що Дух

милосердного Бога мешкає в кожному з них.

Чому так важливо виявляти іншим милість? Тому що ми самі дуже часто потребуємо милості. «Блаженні милостиві, бо помилувані вони будуть».

Люди, здатні милувати, певною мірою уподібнюються Богові і зазнають при цьому великого блаженства.

Шукати справедливості – добре, але в нашому пропашному світі милосердя підноситься над судом. І усміхнені діти, щасливі сім'ї, радісні сльози прощених людей – усе це свідчить про те, що любов і милість ще є на землі землі. Будьмо ж милосердними!

ВІРУЮ

У глухому куті розпачу

Життя – складна річ. Людина все частіше зустрічається з невинуватими надіями, мінливими перспективами, мізерними обіцянками і зухвалим обманом. Що і веде до переконання: у житті більше проблем, аніж радощів.

Люди чекають кращого, але стикаються зі зрадою та невпевненістю. З облудними політиками та нахабними олігархами. З розлученими парами та покинутими дітьми. Виходить, чекаємо кращого, а отримуємо гірше...

Чому? Адже, на перший погляд, життя вирує, суспільство рухається, нам розповідають про науково-технічні досягнення. І вкотре всіх переконують, що завтра буде краще. Проте все частіше на питання: «Як життя?» знайомі відповідають: «Нормально», і чомусь у мінорі. Світ стомився від нестабільності, і це неминуче веде до розчарувань.

Де ж беруться розчарування? Чи можна цьому зарадити?

Відчуття зради

Свого часу Леонардо да Вінчі слушно зауважив: «Де вмирає надія, там панує порожнеча». А надія часто вмирає від того, що очікування були хибними.

Подивіться, наскільки розчароване старше покоління. Вони будували «світле майбутнє». Їм обіцяли райське життя. Сьогодні їхні вожді розвінчані, ідеї виявилися міфами, майбутнє – маревом. У результаті – обмануте, розчароване покоління. Ще років 20 тому вони сподівалися, вірили і чекали. Та тепер вони не вірять вже нікому. Від пафосних доповідей на з'їздах ЦК КПРС, полум'яних виступів на мітингах залишилося гнітюче

відчуття зради.

Варто взяти урок, бо жодна політична система не гарантує стабільності. Взагалі, ніщо у цьому світі не може бути гарантованим, якщо за ним не стоїть Господь. Він – Гарант стабільності. І якщо віра в Бога вважалася «опіумом для народу», то не дивно, що «ковалі свого щастя» лишилися ні з чим.

З цього приводу мудрий Соломон зазначив: «Коли дому Господь не буде, даремно працюють його будівничі при ньому! Коли міста Господь не пильнує, дарма сторожа чуває!» (Пс. 127). Усе перетвориться на «ловлення вітру», коли люди забувають про Бога. Це і є основна відповідь на питання, чому в житті приходять розчарування.

За даними Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я, щорічно близько мільйона людей зводять рахунок з

життям. В Україні це близько 12 тисяч суїцидів щорічно. Кожні 40 секунд хтось із жителів землі накладе на себе руки.

Чому така жорстока реальність? Виявляється, гіркота розпачу іноді сильніша за бажання жити. Ми живемо серед розчарованого покоління.

Візьмімо іншу проблему, яка доводить людей до депресії і розпачу: втрата здоров'я. І це не від важкої праці, а від бажання, як кажуть, зловити «кайф». За солодке життя доводиться платити. У нашому суспільстві, на жаль, ненормальне стає нормою. Для чоловіка нормально мати коханку, а жінка без вагана йде на службовий роман.

«Це нормально», переконують нас, бо «так живуть усі». Навіщо тоді дивуватися, що за темпами зростання ВІЛ Україна займає перше місце в Європі. Офіційно в Україні кожен

другий шлюб закінчується розлученням. Уявіть, яка це армія самотніх жінок і безпритульних дітей...

Як не розчаруватися

«Не буду вірити людям» – кredo розчарованих. Чекаєш любові, а зустрічаєш зраду; мріяв про щирість, а знайшов лицемірство... Лікарі попереджають, що наступні 10 років світ потерпає від депресій і розчарувань. Коріння проблеми – у хибних цінностях і небажаних зв'язках на вічне.

Висновок простий: нехтування Божими заповідями веде до деградації – духовної, душевної та фізичної. Тоді «гомо сапієнс» (істота розумна) починає переживати етап руйнації, перетворення на істоту, яка багато чекає від інших, але не здатна взяти відповідальності навіть за своє власне життя.

Як же не розчаруватися? Насправді Творець задумав наше життя «на добро, щоб дати нам майбутнє та надію» (Єр. 29:11). Але мусимо знати кілька важливих істин.

Спочатку треба визнати, що абсолютним гарантом повноцінного життя є тільки Бог. Біблія говорить: «Усяке добре давання та дар досконалий походить згори від Отця світлого, що в Ньому нема переміни чи тіні відміни...» (Як. 1:17).

Незмінний лише Бог. І лише Він може дати правдиву перспективу для життя: «... не бійся, бо Я з тобою, і не озирайся, бо Я Бог твій! Зміцню Я тебе, і тобі допоможу, і правцею правди Своєї тебе Я підтримаю», – запевняє Він (Іс. 41:10).

Творець всесвіту настільки любить нас, Своє творіння, що говорить: «... якщо і мати забуде дитя своє, то Я не забуду тебе...» (Іс. 49:15). Життя з Богом позбавляє розпачу. Бо навіть коли «ми невірні, зостається Він вірним, бо не може зректися Самого Себе!» (2 Тим. 2:13). Він лікує від депресії і повертає на дорогу правди

тих, хто зайшов у глухий кут.

Взамін тривоги Бог дає впевненість не тільки в завтрашньому дні, але й у житті після смерті. «Хто вірує в Мене, життя вічне той має» (Ів. 6:47).

Тому віруюча людина не здогадується, не сподівається, а твердо вірує, і це позбавляє її від страху і розпачу. Життя наповнюється змістом!

Єдина надія

Віруючи в Бога, ми по-іншому ставимося до людей, бо знаємо, що надіятися на себе або на інших більше, ніж на Бога, – це гріх. Це велика помилка, яка призводить до катастроф.

Потрібно любити людей і довіряти їм, але опорою життя залишається Бог. Це єдиний правильний вибір, який дає впевненість та сміливість перед будь-якими викликами долі.

У світі втрачених орієнтирів, підозр і недовіри життя багатьох зайшло в глухий кут. Життя минає, а переміни приносять тільки сльози.

Таке життя не є Божим задумом щодо вас. Він готовий взяти ваші проблеми і розв'язати життєві вузли. Тільки Ісус Христос може дати вам те, чого так потребує ваша душа.

Його слово звучить сьогодні для вас: «Прийдіть до Мене, всі стомлені і обтяжені, і Я вас заспокою...» (Мт. 11:28).

Економічні системи, політичні партії не гарантують впевненості і процвітання. Сучасна людина надто стривожена, щоб бути задоволеною. Наше суспільство духовно хворе, кожен день несе нові розчарування. А людина продовжує шукати щастя там, де його нема. І вперто продовжує жити без Бога. Як результат – отримує самотність, нещасливу родину, непевну країну і загалом стомлений світ.

Тільки з Богом не розчаруєшся. І тоді не важливо, що відбувається навколо, бо Господь – наша надія.

Валерій АНТОНЮК.

ЧОТИРИ ПРИЧИНИ ЧИТАТИ БІБЛІЮ

Ви, напевно, хоч раз у житті чули, що треба читати Біблію. Можливо, навіть робили спроби її читати, але вас вистачило ненадовго. Пропонуємо чотири причини для того, щоб читати Біблію щодня.

Читання Біблії наближує до Бога

Бог відкриває Себе багатьма різними способами, включаючи світ навколо нас. Апостол Павло писав: «Тож Його невидиме – Його вічна сила і божество – від створення світу через творіння стає видимим» (Рим. 1:20).

Але найчастіше Бог відкриває Себе через Біблію. Старий Заповіт показує, що Бог створив нас на Свою подобу і любить нас, хоча ми і продовжуємо бунтувати проти Нього. Він хоче, щоб ми примирилися з Ним. Знову і знову у Старому Заповіті Бог виявляє Свою милість до нас і вірність Своїм численним обіцянкам.

Новий Заповіт розповідає історію Ісуса і перших часів християнської Церкви. Апостол Іван пояснює, для чого було написано Новий Заповіт. Він називає Ісуса Словом Божим, яке «стало тілом і перебувало між нами» (Ів. 1:14).

Іван та інші автори Нового Заповіту записали лише малу частину з того, що Ісус робив і говорив, аби, читаючи це, «ви повірили, що Ісус є Христос, Син Божий, і щоб вірячи, життя мали ви в Його Ім'я» (Ів. 20:31).

Чим більше читати Біблію, тим краще можна пізнати Бога. Чим краще ми знаємо Бога, тим більше нам хочеться спілкуватися з Ним.

Біблія – ідеальний посібник для щоденного життя

Давид так описує Боже Слово: «Твоє слово – світильник для моїх ніг, світло для моїх стежок» (Пс. 118:105). В якому б напрямку ви

не рухалися, Біблія може вказати правильні кроки. Це чудовий посібник для життя.

Мудрість. Біблія переповнена мудрістю. Соломон, який просив у Бога мудрості і використовував її для управління народом, дає багато мудрих порад. В Євангелії записана наука Ісуса, Якого навіть критики визнають Вчителем, що не мав Собі рівних.

Заповіді. Старий Заповіт вміщає у собі Закон, більшу частину якого становлять вказівки для життя, яке подобається Богові. Багато притч Ісуса дають нове трактування цим заповідям, щоб протистояти помилковим тлумаченням, які виникли з часом.

Обґрунтування. Окрім того, що Біблія містить здорові правила життя, вона пояснює, чому Бог дав нам ці правила.

Наслідки. Навіщо виконувати Божі інструкції? Біблія повна історій людей, які дотримувалися чи не дотримувалися їх – і Писання говорить про те, якими були наслідки їхніх дій.

Апостол Павло пише, що «все Писання богонатхненне й корисне для навчання, для докору, для виправлення, для виховання в праведності, щоб Божя людина була досконалою, до всякого доброго діла готова» (2 Тим. 3:16-17).

Регулярне читання Біблії змінює поведінку на краще

Це відкриття впливає з дослідження, яке провели Арнольд Колм і Памела Кауділл Овайо з Центру біблійної взаємодії. Вони опитали більше 100 тисяч людей, і статистичний аналіз показує, що християни, які читають Біблію чотири і більше разів за тиждень, мають значно нижчу ймовірність згрішити.

Якщо ви читаєте Біблію частіше, це не лише знижує ймовірність вашої ризикованої поведінки, але й підвищує ймовірність того, що ви будете ділитися своєю вірою з іншими.

Християни, які читають Біблію чотири і

більше разів за тиждень, на 230% частіше розповідають про Євангеліє іншим, ніж християни, які читають Біблію рідше.

Біблія підбадьорює і зміцнює

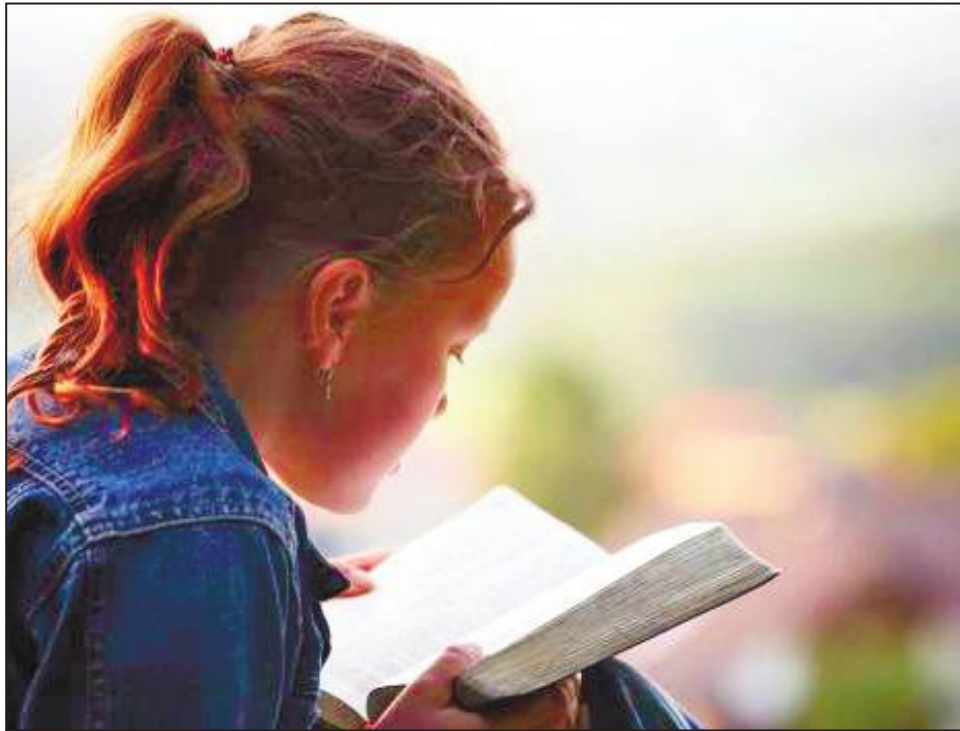
Усе, що потрібно, і саме тоді, коли це потрібно, дає Біблія. Її іноді називають «Божим листом любові». Вона нагадує, що Бог створив нас на Свій образ і любить навіть тоді, коли ми блукаємо або втікаємо від Нього.

Той факт, що постійне читання Біблії має такий позитивний вплив, не повинен дивувати. Слово Боже описується як «живе і діяльне,

гостріше від усякого двосічного меча: воно проникає аж до поділу душі й духа, суглобів і мозку кісток, судить думки й наміри серця» (Євр. 4:12).

Яків каже, що «посіяне Слово» може «спастися ваші душі» (Як. 1:21), і Бог каже в книзі пророка Ісаї, що Його Слово «порожнім...не вертається, але зробить, що Я пожадав, і буде мати поведінку в тому, на що Я його посилав» (Іс. 55:11).

Біблія – це прекрасний подарунок від дуже доброго Бога.

ВІРУЮ

ЩЕ РАЗ ПРО БЛУДНОГО СИНА

Притча про блудного сина з 15-го розділу Євангелія від Луки символізує безкорисливу любов Бога до людей.

Молодший син одного чоловіка попросив свою частку спадку, пішов на чужину і прогайнував маєток, живучи розпусно.

Коли ж витратив усе, почав бідувати. Отямившись, він зрозумів, що накоїв, і вирішив: «Устану і піду я до батька свого та й скажу йому: Прогрішився я, отче, против неба та супроти тебе... Недостойний я вже зватися сином твоїм, прийми ж мене, як одного з своїх наймитів» (Лк. 15:18-19).

Уже здалеку батько вгледів сина, підбіг до нього, кинувся йому на шию і поцілував. Напевне, батько побачив сина так здалеку тому, що постійно чекав на нього, дивився на дорогу і молився про його повернення. Він наказав слугам влаштувати свято, бо його син «був мертвий – і ожив, був пропав – і знайшовся!» (Лк. 15:24).

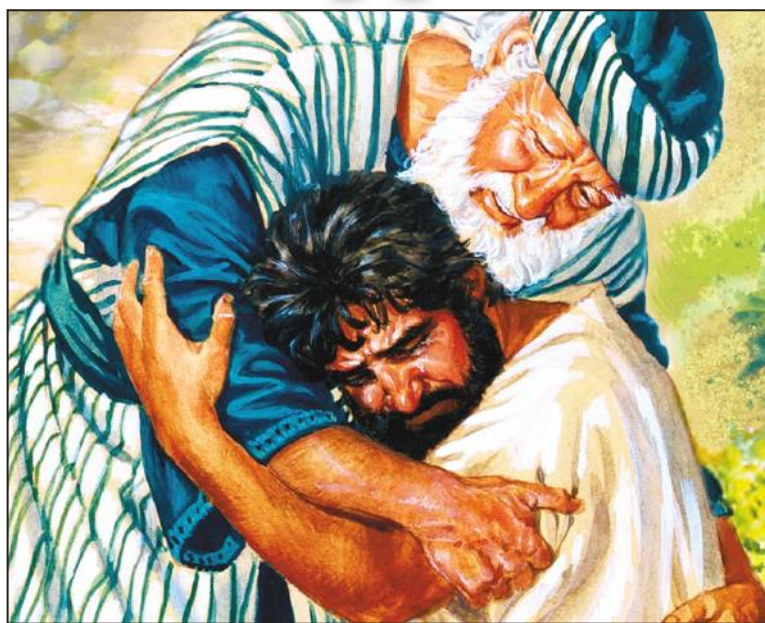
Притча про блудного сина засвідчує, що Бог любить і тих, хто ще до Нього не прийшов. І Він хоче, щоб всі Його діти повернулися в сім'ю, повернулися до Нього.

Навіть коли ви відмовляєтеся коритися Йому, Він любить і чекає відповіді на Свою любов і прощення.

Павло пише: «Тож тим більше спасемося Ним від гніву тепер, коли кров'ю Його ми виправдані. Бо коли ми, будучи ворогами, примирилися з Богом через смерть Сина Його, то тим більше, примирившись, спасемося життям Його» (Рим. 5:9-10).

Любов Бога до нас – понад наше розуміння. Ісус молиться: «...щоб були всі одно: як Ти, Отче, в Мені, а Я – у Тобі, щоб одно були в нас і вони, – щоб увірував світ, що Мене Ти послав... і що їх полюбив Ти, як Мене полюбив» (Ів. 17:21, 23).

Виявляється, Бог любить тих, хто вірує в Христа, так само, як Він любить Самого Христа. Цю неймовірну, приголомшливу істину майже

неможливо досягнути розумом.

Не треба боятися Того, Хто любить так досконало. Можна сміливо і без вагань довірити своє життя Богу, бо Він любить нас. Любить навіть тоді, коли ми не покірні Його волі.

Коли ж ми не слухаємося Його, Він виправляє, нас – бо любить: «І забули нагад, що говорить до вас, як

синів: «Мій сину, не нехтуй Господньої кари і не знемагай, коли Він докоряє тобі. Бо Господь кого любить, того Він карає, і б'є кожного сина, якого приймає!». Коли терпите кару, то робить Бог вам, як синам. Хіба є такий син, що батько його не карає?.. А до того ми мали батьків, що карали наше тіло, і боялися їх, то чи ж не

далеко більше повинні коритися ми Отцеві духів, щоб жити? Ті нас за короткого часу карали, як їм до вподоби було, Цей же на користь, щоб ми стали учасниками Його святости. Усяка кара в теперішній час не здається потіхою, але смутком, та згодом для навчених нею приносить мирний плід праведности!» (Євр. 12:5-7, 9-11).

Христос Своєю смертю на хресті раз і назавжди прийняв на Себе суд Божий і Божий гнів на грішників. Бог тепер нас виховує, щоб допомогти рости духовно.

Апостол Павло пише: «Хто нас розлучить від любові Христової? Чи недоля, чи утиск, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи небезпека, чи меч? Як написано: «За Тебе цей цілий день умертвляють, нас вважають за овець, приречених на заклання». Але в цьому всьому ми перемаємо Тим, Хто нас полюбив. Бо я пересвідчився, що ні смерть, ні життя, ні анголи, ні влади, ні теперішнє, ні майбутнє, ні сили, ні вишина, ні глибина, ані інше яке створіння не зможе відлучити нас від любові Божої, яка в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Рим. 8:35-39).

Таку любов не досягнути розумом, але ми спроможні відчутти її серцем.

ПРО ВТРАТУ ЗДАТНОСТІ ДИВУВАТИСЯ

Подив – один із способів спілкування з Богом. І, здається, переважна більшість людей втрачає цю здатність. Виняток становлять лише діти.

Про це свідчать результати експерименту, проведеного у Вашингтоні.

12 січня 2007 року близько восьмої години ранку у приміщенні станції метро «Плаза» у столиці США Вашингтоні один молодий чоловік, вийнявши з футляра скрипку, поклав футляр перед собою на кам'яні плити і, кинувши в нього кілька монет як «стартовий капітал», почав грати.

Загалом його виступ тривав 43 хвилини. За цей час повз нього пройшло 1097 осіб. Година пік. Усім ніколи, усі поспішають на роботу. Семеро людей зупинилися і якусь хвилину слухали музику. Близько 27 осіб кинули гроші в футляр, де набралось трохи більше 32 доларів. Решта 1070 осіб поспіхом пробігли повз музиканта, навіть голови не повернувши в його бік.

Ніхто не аплодував, ніхто й не здогадувався, що в метро грав один з найкращих у світі скрипалів-віртуозів, який виконував найскладніші твори для скрипки соло на одному з найдорожчих інструментів – на скрипці роботи Страдіварі 1713 року вартістю 3,5 мільйона доларів!

За два дні до цієї події Джошуа Белл виступав перед захопленою публікою в Бостонському концертному залі, де квиток на місця посередині коштував 100 доларів. Його виступ на станції метро був частиною експерименту, який проводила газета Washington Post.

Питання було поставлене так: «Чи помічаємо ми красу, якщо зустрічаємо її в незвичайний або несприятливий час – холодним січневим ранком, у години пік, у незвичайному місці, в незатишному приміщенні метро?».

Цікава деталь: лише одна група людей виказала того ранку інтерес до музиканта і його майстерної гри – діти. Щоразу, коли повз скрипаля проходила дитина, вона хотіла зупинитися й послухати, і щоразу дорослі відтігали її.

Чи володіють діти особливим сприйняттям прекрасного і незвичайного, чи це просто їхня простота і щирість? Можливо, ми, дорослі, сприймаємо красу тільки тоді, коли очікуємо її побачити? І якщо це так, то скільки прекрасного ми упустили в житті, пройшовши мимо і не звернувши на нього уваги!

На відміну від дітей, дорослі частково або навіть повністю втратили здатність дивуватися. Ми занадто незворушні і дуже зайняті, занадто багато бачили і пережили, у нас на все – своє пояснення.

Здивування – протилежність знанню. Ми байдуже поспішаємо

в діловий метушні по життю, замкнувшись у своєму вузькому світі з його планами, намірами і турботами.

Хіба не так само й нам, християнам, іноді важко вислухати Бога під час особистого спілкування з Ним, бо ми заповнюємо цю біді своїми проханнями, потребами і турботами...

Чи приділяємо ми достатньо часу тому, щоб дивуватися милості Божій, дивуватися незвичайній творчості, вираженій у дошкільній, дивуватися милосерддю і довготерпінню Христа щодо нас?

Подив – один із способів спілкування з Богом. І, здається, люди втрачають цю здатність. Виняток становлять лише діти.

Чи не пов'язане це з тим, що ми концентруємося на невдоволенні і наріканні? І чи не є подив передумовою щирого трепету перед Творцем всесвіту?

Томас БАУМАНН.

ГОСПОДИ, ДОПОМОЖИ МЕНІ

«ХАЙ УСТАНУТЬ ВОНИ (ТВОЇ БОГИ), ЯКЩО МОЖУТЬ СПАСТИ ТЕБЕ В ЧАС ТВОГО ЛИХА» (Єр. 2:28).

Чи звертали ви коли-небудь увагу на те, як поведуться люди, коли їх спіткає нещастя. Навіть затяті атеїсти звертаються до Бога, про Якого досі і не згадували. Майже в кожному репортажі про авіакатастрофу, повільно чи урагани можна знайти згадку про те, що хтось кликав Бога на поміч.

Приємно уявляти, що Отець Небесний тільки й чекає якогось випадку, щоб негайно надіслати на допомогу всі рятувальні можливості, котрі має у Своему розпорядженні. Та Біблія стверджує протилежне. Бог може використати нещастя, щоб ясніше виявити всю марноту людських цінностей та ненадійних кумирів.

Через пророка Єремію Господь суворо дає зрозуміти Своему народові, що той не може розраховувати на Його допомогу в біді після того, як вклонявся ідолам.

І в XXI столітті Бог може сказати нам те саме. У час випробування Він може мовити: «Чому ви звертаєтесь до Мене лише життя? Де тепер ваші футбольні зірки й модельні красуні? Чому ви не просите допомоги у свого улюбленого телевізора, чому не звертаєтесь з молінням до своєї банківської картки, не шукаєте втіхи у своїх нових меблях чи автомобілі? Хай боги, котрим ви так вірно служили, допоможуть вам!».

Це невістка думка. Бог не хоче, щоб ми й надалі гадали, ніби можемо продовжувати покладатися на своїх фальшивих ідолів і при цьому чекати, що Він захистить нас від наслідків такого неправедного життя. У Своїй великій милості Бог дарує прощення тим, хто щиро кається, і допомагає тим, хто навчився в усьому покладатися на Нього.

Навчимося літати

Багато чому можна навчитися, спостерігаючи красу й гармонію Божого творіння. Соломон наводить мурашу як приклад важливості наполегливої праці (Прип. 6:6).

Так само важливі уроки для свого життя можна взяти, скажімо, спостерігаючи за життям диких гусей. Якщо вам доводилося бачити зграю гусей в польоті, то ви, можливо, звертали увагу на те, що вони летять у певному порядку.

Чому? Виявляється, так можна летіти з меншими затратами енергії. Так само й християни, працюючи разом, можуть досягти більших успіхів, ніж кожен окрема.

Другий урок – постійна зміна лідерів у зграї. Коли птах, що летить на чолі клину, стомиться, він поступається місцем іншому.

Подумайте, яких успіхів може досягти у своїй роботі церква, якщо відповідальність та обов'язки будуть розподілені між її членами рівномірно. Інколи просто необхідно доручити відповідальне завдання тому, хто зазвичай не бере активної участі у справах.

Третій урок – дружня підтримка й підбадьорення. У темряві чи в густому тумані гуси постійно гелготять, допомагаючи таким чином зграї триматися разом і не загубитися. Так само й християни повинні підтримувати один одного, зміцнюючи цим свою єдність у Христі.

ВІРУЮ

